

mocenství. A tu je stížnost zřejmě na omylu, majíc za to, že komitent má toliko obligatorní nárok na vyúčtování a na výplatu toho, co z vyúčtování vyjde k jeho dobru, nikoliv však nárok, by mu byl odveden ten který výtěžek. Z ustanovení čl. 367 a čl. 374 obch. zákona jest zřejmo, že zboží do komise dané jest věcí komisionáři cizí, tedy — jelikož se dostalo do jeho skutečné moci z vůle a jednání vlastníka — věcí jemu svěřenou. Věcí proň cizí a svěřenou jest proto též, co vstupuje prodejem věci na její místo. Poslední věta čl. 361 obch. zák. stanoví, že komisionář jest komitentovi povinen plniti, co má z jednání ku pohledávání, a čl. 368 odst. druhý obch. zákona ustanovuje, že pohledávky z jednání, které uzavřel komisionář, platí, i když ještě nebyly postoupeny, v poměru mezi komitentem a komisionářem nebo jeho věřiteli za pohledávky komitentovy, takže jest — ovšem jen pokud jde o poměr mezi řečenými osobami — majetkem komitentovým a věcí komisionáři cizí také peníz, který přijal komisionář na zaplacení pohledávky ze smlouvy kupní byť bezprostředně po ujednání takové smlouvy vztahující se ke zboží do komise danému. Z toho plyne, že komisionáři (v technickém a i širším slova smyslu) jest svěřena i tržová cena, již od třetího kupitele za zboží utrží (srovnej nález čis. 2764 sb. n. s.), rozuměj pokud — nejde-li o komisionářství v technickém slova smyslu — nepřevyšuje cenu komitentem určenou. Proto nelze shledati právní omyl v tom, že nalézací soud podřadil pod pojem svěřeného statku (výslovně v rozsudečném výroku) zboží svědkem H-em stěžovatelce do komise, pokud se týče s výhradou vlastnictví k dalšímu prodeji dané a „(podle rozhodovacích důvodů mlčky)“ i výtěžek, jehož stěžovatelka zcizením tohoto zboží docílila. Další námitku, že nemohlo býti stěžovatelce dokázáno úmyslné zadržení, pokud se týče přivlastnění svěřeného jí zboží, rozvádí stížnost jen v ten smysl, že stěžovatelka neměla nikdy úmyslu, poškoditi svědka H-a nebo jiné věřitele. Úmysl ten není ovšem rozsudkem zjištěn, avšak nebylo takového zjištění ani třeba. Podle stálé judikatury zrušovacího soudu nepředpokládá se pro subjektivní stránku zpronevěry úmysl, způsobiti osobě, již nebo v jejíž prospěch byla věc pachateli svěřena, škodu, tím méně škodu trvalou (na majetku). Stačí vědomí pachatelovo o protiprávnosti zadržovacího nebo přivlastňovacího úkonu. A vědomí to jest — aniž stížnost napadá výroky ty formálními výtkami nebo právními námitkami — zjištěno větami rozhodovacích důvodů, že stěžovatelka musila si býti vědoma protiprávnosti svého jednání, když spotřebovala pro sebe peníz stržený za zboží převzaté pod podmínkou, že zboží zůstává majetkem dodatele až do vrácení nebo zaplacení (stržené) ceny, a že si musela při tom býti vědoma i toho, že při své kritické finanční situaci nebude v dohledné době moci platiti. Stížnost jest i, pokud jest vůbec provedena po zákonu, neodůvodněnou, i bylo ji proto zavrhnouti.

Čís. 3064.

Pro skutkovou podstatu urážky na cti nestačí abstraktní způsobilost projevu, naplniti podstatu urážlivého útoku vůbec, nýbrž předpokládá se třetím osobám poznatelný věcný vztah projevu k určité osobě (sou-

kromému obžalobci) nebo k několika osobám, patřícím k přesně vytyčenému okruhu (konkretní způsobilost projevu, porušení úsudek společnosti o osobní hodnotě jednotlivce).

(Rozh. ze dne 28. ledna 1928, Zm II 401/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost soukromého obžalobce do rozsudku zemského jako kmetského soudu v Opavě ze dne 26. července 1927, jímž byli obžalováni podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěni z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 487, 488, 491, 493 tr. zák., Alois S. pro přestupek zanedbání povinné péče podle § 6 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost napadá výrok soudu, pokud sprostil obžalované z obžaloby pro větu, že »zpráva o volání o pomoc, o útěku atd. je vyhlaná«. Stížnost vytýká především po formální stránce vadu nedostatku důvodů rozsudku, pokud zjišťuje, že tu není bezpečného důkazu, že obžalovaná sama předem pokládala soukromého obžalobce za původce novinářské zprávy ze dne 3. července 1926, uveřejněné v časopisu »M.-S.-P.«. Jak však z rozsudkových důvodů vysvítá, opírá soud tento svůj závěr o úvahu, že teprve ve sporu, zahájeném dne 5. srpna 1926, byl za trestního řízení František R. zjištěn jako původce článku. Jsou tu tedy důvody pro výrok ten a stížnost sama netroufá si tvrditi, že by snad důvody ty byly stíženy některou vadou, jak je uvedena v čís. 5 § 281 tr. ř. Dotyčná formální výtka stížnosti jest tedy bezpodstatná a stížnost ohražuje se též zcela zbytečně proti tomu, by v tomto směru byl soukromému obžalobci uložen protidůkaz, ježto o takovém přesunutí důkazního břemene není v celém rozsudku řeči. Stížnost napadá však dotýčný výrok i po hmotněprávní stránce, zastávajíc názor, že již obsahem oné věty samotné, znějící »Der Bericht . . . ist erlogen«, byť i ne přímou formou, přece způsobem zcela jasným, určitým naznačením označena jest osoba, proti níž výtka směřuje, totiž původce onoho článku; že pak po stránce subjektivní v takovémto případě nezáleží na tom, zda pachateli ona nařčená osoba — původce — byla známa čili nic, a že posléze též i uveřejněním oné věty byl přivoděn zákonnými předpisy o trestných činech proti bezpečnosti cti ohrožený výsledek snížení původce — soukromého obžalobce — na jeho cti ve veřejnosti, poněvadž jest zcela dobře možno, že — byť i obžalovaná neznala původce — mohla ho znáti veřejnost. Aniž bylo třeba zabývati se vývody stížnosti v příčině možnosti urážky osoby neznámé jakož i v příčině zbytečnosti subjektivní náležitosti, by snad pachatel uraženou osobu znal — což vše tu lze ponechat stranou, poněvadž, jak dále bude dovozeno, na těchto okolnostech vůbec nesejde — sluší ji označiti za zásadně pochybenou, pokud opírá svůj názor o objektivní způsobilost závadné věty, tvořiti urážku soukromého obžalobce, o úvahu, že »je zcela dobře možno, že soukromého obžalobce mohla znáti veřejnost jako pisatele«. Stanoviskem

tím domáhá se stěžovatel ochrany cti v míře vykračující daleko přes meze zákonem stanovené. Zákon netresce urážlivý projev již pro zcela abstraktní možnost, že může býti někým pokládán za útok na jeho čest, nýbrž vychází při trestání urážek z předpokladu, že jednotlivec má býti chráněn proti urážlivým výpadům, pokud jimi byl způsobem, podle konkrétních okolností případu třetím osobám poznatelným, na své cti ve veřejnosti ohrožen neb snížen. Posuzuje-li se věc z tohoto stanoviska, podle něhož se vyhledává konkrétní způsobilost projevu, porušení úsudek společnosti o osobní hodnotě jednotlivce, sluší říci, že článek vůbec neobsahuje poznámky nebo znamení, podle nichž by bylo čtenářům umožněno, usuzovati na soukromého obžalobce jakožto na pisatele prvního článku, a stížnost sama netroufá si tvrditi opak. Avšak lze jíti ještě dále a uvažovati — což stížnost zřejmě má na mysli — o tom, zda tu někdo byl anebo zda byly snad někde osoby, které z blíže nekontrolovatelné příčiny o původcovství stěžovatelově nabyly vědomosti a takto pro tuto nahodile nabytou znalost osoby původce mohly v pozastavené větě poznati útok na čest právě soukromého obžalobce, a zda tedy pozastaveným projevem vlastně úsudek těchto osob o osobní hodnotě stěžovatelově byl snížen. Neboť tu dlužno říci, že by přece musely býti v trestním řízení tvrzeny a i dokázány určité skutečnosti, poukazující k takové shodě nahodilých okolností. Ježto se nic podobného nestalo a ani výsledky trestního řízení neposkytují nejmenší opory pro takový závěr, a stížnost sama není s to, jmenovati alespoň jedinou takovou osobu, s poměry tak podrobně obeznalou, omezujíc se na prostý dohad, že by snad takové osoby mohly existovati, je nasnadě, že tu schází pro skutkovou podstatu přečinu proti bezpečnosti cti nezbytně potřebný předpoklad, že byl věcný vztah věty k soukromému obžalobci třetím osobám poznatelným; stížnost tu stojí na právně mylném stanovisku, vyvozujíc pro soukromého obžalobce žalobní právo z abstraktní způsobilosti pozastaveného projevu, naplniti podstatu urážlivého útoku vůbec, ačkoli při správném výkladu zákona takové právo by bylo lze přiznati toliko v případě, kdyby byla podle prokázaného a třetím osobám poznatelného věcného vztahu projevu k určité osobě nebo k několika osobám, patřícím k přesně vytýčenému okruhu dána zákonem předpokládaná konkrétní způsobilost projevu, poškoditi čest určitého jednotlivce.

Čís. 3065.

Ani ke skutkové podstatě zločinu těžkého poškození na těle podle druhého odstavce § 157 tr. zák. se nevyžaduje přímý úmysl pachatelův, přivoditi těžké poškození na těle, stačí úmysl nepřátelský; za potrat napadené zodpovídá pachatel bez ohledu na to, zda o jejím těhotenství věděl čili nic (§ 134 druhá věta tr. zák.).

(Rozh. ze dne 30. ledna 1928, Zm I 521/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu